

پیش‌بینی گرایش به خیانت بر اساس ویژگی‌های شخصیتی

و سبک‌های دلبستگی در افراد متأهل

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۷/۰۵/۰۲ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۷/۰۸/۰۱

ابراهیم خیاط^{۲،۱}

یوسفعلی عطاری^{۳،*۴}

امین کرایمی^۵

چکیده

مقدمه: وقوع خیانت در هر خانواده‌ای موجب آسیب به بنیان آن شده که نتیجه آن فروپاشی و افزایش آسیب‌های اجتماعی است. هدف این پژوهش پیش‌بینی گرایش به خیانت بر اساس متغیرهای ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های دلبستگی در افراد متأهل بود.

روش: طرح پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی بود. نمونه آماری پژوهش شامل ۲۵۰ نفر از زنان و مردان متأهل (۱۲۵ زن و ۱۲۵ مرد) از جامعه متأهلین استان خوزستان که به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند، بود. ابزارهای پژوهش نیز شامل پرسشنامه‌های شیوه‌های رفتاری فارمن و وهنر، پنج عاملی نتو کاستا و مک کری و مسائل رابطه‌ای بوکات بود و در نهایت داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۴ تحلیل شدند.

یافته‌ها: این پژوهش نشان داد که بین تمام متغیرهای پیش‌بین (سبک‌های دلبستگی، ویژگی‌های شخصیتی) و مؤلفه‌های آن‌ها (به جز مؤلفه ویژگی شخصیتی گشودگی که معنی‌دار نبود) با گرایش به خیانت دارای رابطه معنی‌داری در سطح $P < 0/0001$ بودند. همچنین در ضرایب همبستگی چندگانه متغیرهای پیش‌بین (ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های دلبستگی) با گرایش به خیانت زناشویی افراد متأهل با روش ورود همزمان و مرحله‌ای مقدار R^2 نشان داد، ۲۹ درصد از واریانس گرایش به خیانت زناشویی شهروندان متأهل توسط متغیرهای یاد شده تبیین می‌شود.

نتیجه‌گیری: بر اساس یافته پژوهش می‌توان بیان کرد، ویژگی وجدانی بودن، سبک دلبستگی اضطرابی، ویژگی روان‌رنجوری و سبک دلبستگی ایمن به ترتیب پیش‌بینی‌کننده‌های خوبی برای گرایش به خیانت زناشویی می‌باشند.

کلید واژه‌ها: خیانت، ویژگی‌های شخصیتی، سبک‌های دلبستگی

۱. دانشجوی دکتری مشاوره، گروه مشاوره، پردیس علوم و تحقیقات خوزستان، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران

۲. دانشجوی دکتری، گروه مشاوره، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران

۳. استاد، گروه مشاوره، پردیس علوم و تحقیقات خوزستان، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران

۴. استاد، گروه مشاوره، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران

* نویسنده مسئول: Yousefaliattari1@yahoo.com

۵. استادیار، گروه مشاوره، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران

Predict the tendency toward infidelity based on personality traits and attachment styles in married people

Ebrahim Khayat^{1,2}
Yousefali Attari^{3,4*}
Amin Koraei⁵

Abstract

Introduction: The occurrence of infidelity in any family causes damage to it, which is the result of collapse and increasing social harm. This research has sought to anticipate the tendency toward infidelity based on the components of personality variables and attachment styles.

Methods: This research is a descriptive and correlation method. The statistical population of the study consisted of 250 married women and married men (125 females and 125 males) from Khuzestan province married couples who were selected by the available sampling method. The data were collected using a questionnaire of Furman & Wehner's Behavioral Systems, Five Neo Factors, and Boekaerts Relationship issues.

Finding: This study showed that there was a significant relationship between all predictive variables (attachment styles, personality traits) and their components (except for the open source component that was not significant) with a tendency to infidelity in the significant relationship at the level of $p < 0.0001$. Also, in multi-correlation coefficients, predictive variables (personality traits and attachment styles) with the tendency to marital infidelity by the simultaneous entry method and the level of R^2 showed 29% of the variance of the marital infidelity tendency by the memory variables it is explained.

Conclusion: Based on the findings of this study, the characteristics of conscientiousness, anxiety attachment style, neuroticism, and secure attachment style are good predictors of the tendency to marital infidelity.

Keywords: Infidelity, personality trait, attachment styles

1 . PhD Candidate, Department of Counseling, Khuzestan Science and Research Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran

2 . PhD Candidate, Department of Counseling, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran.

3 . Professor, Department of Counseling, Khuzestan Science and Research Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran

4 . Professor, Department of Counseling, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran.

*Corresponding author: Yousefaliattari1@yahoo.com

5 . Assistant Professor, Department of Counseling, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran

مقدمه

خیانت زناشویی^۱ در زمان تأهل به‌ویژه در جوامع شرقی موجب شوک عمیقی به شریک زندگی و خانواده می‌گردد. خیانت آسیبی است که در زندگی هر زوجی امکان اتفاق آن وجود دارد. خیانت زناشویی نوعی رابطه‌ی جنسی، عاطفی یا جنسی-عاطفی با فردی غیر از همسر است که از همسر پنهان می‌شود (مانش^۲، ۲۰۱۸). خیانت جنسی، داشتن رابطه‌ی جنسی یا قرار دادن منابع عاطفی از قبیل عشق، وقت و توجه به فردی غیر از همسر است (باس^۳، ۲۰۱۸). بین این دو نوع خیانت جنسی و عاطفی تفاوت وجود دارد اما کاملاً مجزا نیستند و اغلب ترکیبی از این دو نوع خیانت رخ می‌دهد. این آسیب می‌تواند آثار مخرب روانی و حتی روان‌تنی بسیاری بر زوجین برجای بگذارد؛ به گونه‌ای که خیانت یکی از دلایل عمده‌ی طلاق و از هم پاشیدن ازدواج است (هریس^۴، ۲۰۱۸). این پدیده به همراه خود موجب اختلالات روانی (اختلال استرس پس از سانحه، افسردگی، اضطراب، وسواس و کابوس‌های شبانه) و روان‌تنی (گوارشی، قلبی-عروقی و تنفسی) است (فینچام و می^۵، ۲۰۱۷). همچنین، مطالعات نشان می‌دهد، یکی از دلایل عمده همسر آزاری و همسر کشی در فرهنگ‌های مختلف بی‌وفایی است (شایگان و معتمدی، ۱۳۹۳). در نتیجه، پیشگیری از این پدیده آسیب‌زای اجتماعی موجب افزایش عملکرد زوجین درگیر در این پدیده شده و در کل سبب کاهش هزینه درمان‌های روانی و جسمی مرتبط با این آسیب و همچنین کاهش نرخ طلاق نیز می‌گردد.

با توجه به آمارهای متفاوت نرخ شیوع این پدیده در جوامع متفاوت بوده به‌طوری‌که برای آقایان ۲۱ درصد و برای زنان ۱۱ درصد ذکر شده است (لومن، جورج، مایکل و مایکل^۶، ۱۹۹۴). در سایر پژوهش‌ها ۴۴ درصد در مردان و ۲۵ درصد در زنان را اعلام نموده‌اند (رایت^۷، ۱۹۹۴). طبق تحقیقات جنیفریو^۸ (۲۰۰۹) بین ۲۱ تا ۷۰ درصد زنان و ۲۶ تا ۷۵ درصد مردان در ایالات متحده آمریکا حداقل یک بار در طول زندگی زناشویی به روابط خارج از ازدواج روی می‌آورند. طبق آماري که در سال ۲۰۱۴ در آمریکا منتشر شد، ۴۱ درصد از زوجین آمریکایی (هر دو زوج یا یکی از آن‌ها) اقدام به خیانت جسمی یا عاطفی نموده‌اند. این امر موجب پیامدهای سوء بر نهاد خانواده، تربیت فرزندان و سلامت روانی و جامعه گردیده و جزء آسیب‌های پنهان و بسیار جدی به شمار می‌آید. بعضی پژوهش‌ها اشاره به آمار قتل‌های خانوادگی با حدود ۳۰ درصد به زنان بدلیل رابطه نامشروع و سوء ظن توسط همسران از سوی دیگر ۲۲ درصد قتل‌های خانوادگی مربوط به مردان توسط زنان اختصاص دارد که در ۴۰ درصد

1. marital infidelity
2. Munsch
3. Buss
4. Harris
5. Fincham & May
6. Laumann, Gagnon, Michael, & Michaels
7. Wright
8. Jeanfreau

آن زنان با همدستی معشوقه خود همسران خویش را به قتل رسانده‌اند (کلهر و صادقی، ۱۳۸۶). آمار فوق‌تأکیدی بر اهمیت شناسایی عوامل مؤثر بر این پدیده اجتماعی خانمانسوز است.

پژوهش‌ها نشان داده‌اند از جمله عوامل زمینه‌ساز بر گرایش به خیانت می‌توان به ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های دلبستگی اشاره کرد که در این میان می‌توان به پژوهش‌های اوکوی، اوبی-نوسو و نوافور^۱ (۲۰۱۸)، لالاز و ویگل^۲ (۲۰۱۱)، بارتا و کین (۲۰۰۵) و رفیعی، حاتمی و فروغی (۱۳۹۰) نیز اشاره نمود. نظریه‌ی دلبستگی از پژوهش‌های بالبی^۳ (۱۹۶۹) درباره روابط بین نوزادان و مراقبان اولیه‌ی آن‌ها ناشی می‌شود. بالبی (۱۹۶۹) معتقد است که ماهیت این رابطه‌ی صمیمی اولیه، ماهیت روابط صمیمی یک فرد در سرتاسر زندگی او را تعیین می‌کند. هزن و شیور (۱۹۸۷) نظریه‌ی دلبستگی بزرگسالان را بنیان نهادند تا تشریح کنند که چگونه دلبستگی اولیه بین کودک و مراقب اولیه‌ی او، منجر به تفاوت‌های فردی در ابعاد روان‌شناختی (شناخت و عاطفه)، اجتماعی و نیز انتظارات فرد نسبت به روابط عاطفی می‌شود. بنابراین، موفقیت یک رابطه‌ی خاص بستگی به این دارد که آیا هر یک از اعضای زوج اعتماد دارد که شریکش می‌تواند آن نیازها را برآورده کند (ادلر، یورگاسون، سندبرگ و دیویس^۴، ۲۰۱۸). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که دلبستگی ایمن با رضایت زناشویی بیشتر و دلبستگی غیرایمن با خیانت زناشویی رابطه دارد (براون^۵، ۲۰۱۸). همچنین پژوهش‌های مربوط به شخصیت تأکید دارد هر فردی دارای تاریخچه شخصی، بی‌همتا و مجموعه‌ای از افراد درونی شده است که در تمامی تعاملات و رفتارهای فرد تأثیرگذار می‌باشد. در مورد تفاوت‌های فردی و شخصیت نظریات مختلفی وجود دارد، یکی از متن‌فردترین این نظریات در باب شخصیت نظریه پنج عاملی کاستا و مک‌کری^۶ (۱۹۹۲) است. ویژگی‌های شخصیتی مراتبی با پنج بعد شامل روان‌رنجورخویی (شامل: اضطراب، خصومت، خشمگین، افسردگی، کمرویی، تکانشوری، آسیب‌پذیری)، برون‌گرایی (شامل: گرمی و محبت، جمع‌گرایی، جرأت‌ورزی، فعالیت هیجان‌خواه، عواطف مثبت و مطلوب)، پذیرش (شامل: خیال‌پردازی، زیباشناسی، احساسات، اعمال، آراء و عقاید، ارزش‌ها)، سازگاری (شامل: اعتماد، درستکاری و صراحت، نועدوستی، فرمانبرداری، میانه‌روی و فروتنی، نرم‌خویی) و وجدانی بودن (شامل: کفایت، نظم، وظیفه‌شناسی، پیشرفت تحصیلی، خوب‌ستنداری، متانت و تعمق) می‌باشد. این الگو یک چارچوب برای درک گرایش‌ها، احساسات و رفتار آدمی به‌دست می‌دهد (متنوز، دبیری و وایتمن^۷، ۲۰۰۳). پژوهش‌ها نشان داده افرادی با سطح برون‌گرایی بیشتر و روحیه هیجان‌پذیری بالاتر، آمادگی بیشتری برای داشتن فرازناشویی دارند (اورزگ و لونگ^۸، ۲۰۰۵).

1. Okoye, Obi-Nwosu, & Nwafor
2. Lalasz and Weigel
3. Bowlby
4. Adler, Yorgason, Sandberg, & Davis
5. Brown
6. Costa and McCrae
7. Matthews, Deary, & Whiteman
8. Orzeck & Lung

حیدری‌پور و امان‌الهی (۱۳۹۵) در پژوهش‌های انگیزه‌های خیانت با گرایش به خیانت بین زنان متأهل شهر اهواز نشان دادند که از بین ویژگی‌های شخصیتی روان‌رنجور خوبی و برون‌گرایی با انگیزه‌های خیانت شامل نارضایتی، غفلت، خشم و روابط جنسی، پیش‌بینی‌کننده گرایش به خیانت هستند. اتکینز^۱ (۲۰۰۳) معتقد است که افرادی که قبلاً خیانت کرده‌اند، بی‌ثباتی در زندگی زناشویی، عدم صداقت، مشاجره در مورد اعتماد و خود شیفتگی بیشتری از خود نشان می‌دهند و زمان‌های کمتری با همسر خود سپری می‌کنند. پریوتی و آماتو^۲ (۲۰۰۴) در پژوهش خود نیز بی‌ثباتی در رابطه را پیش‌بین مهمی در خیانت دانسته که با رضایت زناشویی نیز رابطه منفی دارد. دایکسترا و بارلدز^۳ (۲۰۰۸) در بررسی زنان و مردان بی‌وفا نشان دادند که شخصیت پیش‌بین مهمی در خیانت جنسی است، به طوری که مردان بی‌وفا سطح بالاتری از برون‌گرایی و سطح پایین‌تری از روان‌رنجور خوبی، وجدان‌گرایی و توافق‌پذیری را نسبت به مردان باوفا داشته‌اند و زنان بی‌وفا نیز سطح پایین‌تری از برون‌گرایی، وجدان و خوشایندی را نسبت به زنان باوفا نشان داده‌اند. نتایج پژوهش‌های مارک، جانسون و میله‌اوسن^۴ (۲۰۱۱) نیز نشان داد که مردان و زنانی که نمره کمتری در کنترل تکانه و بازداری می‌گیرند، احتمال بیشتری در گرایش به خیانت دارند. بانس^۵ (۲۰۰۴) معتقد است وجود امنیت در روابط مهم موجب دل بستگی ایمن و شکل‌گیری الگویی مبتنی بر اعتماد و وفاداری گردیده و یکی از عوامل بسار مهم در رضایت زناشویی سبک‌های دل بستگی زوجها در بزرگسالی است. انواع سبک‌های دل بستگی در بزرگسالی عبارتند از: الف- سبک ایمن که ویژگی آن پاسخگو و در دسترس بودن منبع دل بستگی است، ب- سبک اضطرابی، فرد مدام نگران از دست دادن منبع دل بستگی است و ج- سبک اجتنابی، فرد نسبت به منبع دل بستگی بی‌اعتناء و بی‌کنش است (هزن و شیور^۶، ۱۹۸۷). سبک‌های دل بستگی می‌توانند، پیش‌بین خوبی برای روابط فرازناشویی باشند. رضوانی‌زاده و اسلانی‌کنولی (۱۳۹۵) معتقدند که سبک‌های دل بستگی ناایمن می‌توانند، د گرایش افراد به روابط فرازناشویی را پیش‌بینی نمایند. همچنین روانشناسان و مشاوران می‌توانند، برای تشخیص این آسیب‌های پیش‌رو از آزمون‌های روان‌شناختی برای سنجش این متغیرها در زوجین استفاده نمایند تا مداخلات مناسبی را ترتیب دهند. یافته‌های پال و همکاران (۲۰۰۰) حاکی از آن است که بین سبک دل بستگی اجتنابی و اضطرابی و تمایل به روابط فرازناشویی ارتباط وجود دارد. صاحب‌نظران بسیاری معتقدند افراد دارای دل بستگی ایمن تمایل کمتری به خیانت زناشویی داشته، زیرا آن‌ها در روابط زناشویی‌شان احساس راحتی و اطمینان دارند که این خود مانعی برای قرار گرفتن در روابط نامشروع است (جنیفریو، ۲۰۰۹). جانسون و لوبو^۷ (۲۰۰۰) اظهار می‌دارند که دل بستگی نقطه شروع نظام ارتباط بین زوجین بوده و پایه و اساس صمیمیت در روابط

1. Atkins

2. Previti & Amato

3. Dijkstra & Barelds

4. Mark, Janssen, & Milhausen

5. Banse

6. Hazan & Shaver

7. Johnson & Lebow

محسوب می‌شود و هنگامی که اعتماد و احساس امنیت در دلبستگی زوجین مورد تهدید قرار گیرد باید منتظر آشفته‌گی در روابط زوجین بود. رضایی (۱۳۹۰) نیز در پژوهش خود نشان داد که بین سبک‌های دلبستگی ناایمن (اجتنابی و اضطرابی) و تمایل به روابط فرازنشویی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. همچنین هادی، اسکندری، سهرابی، معتمدی و فرخی (۱۳۹۵) نشان دادند که ازدواج و انتخاب همسر یکی از تصمیمات مهم زندگی می‌باشد و با توجه به نقش پیش‌بینی‌کنندگی که سبک دلبستگی اضطرابی و خودکنترلی و برخی از طرحواره‌های ناسازگار بر تعهد زناشویی دارد، لازم است تا در مشاوره‌های پیش از ازدواج به بررسی این متغیرها در زوج پرداخته شود.

با توجه به مطالب فوق به نظر می‌رسد، ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های دلبستگی بتوانند پیش‌بین خوبی برای احتمال خیانت باشد. بر این اساس پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های دلبستگی با گرایش به خیانت زناشویی افراد متأهل استان خوزستان انجام شد. در این پژوهش، پژوهشگر به دنبال بررسی این فرضیات است که:

۱- بین ویژگی‌های شخصیتی روان‌رنجورخوبی، برون‌گرایی، پذیرش، توافق‌پذیری و وجدانی بودن با گرایش به خیانت در افراد متأهل رابطه وجود دارد.

۲- بین سبک‌های دلبستگی ایمن، اضطرابی و اجتنابی با گرایش به خیانت در افراد متأهل رابطه وجود دارد.

۳- ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های دلبستگی می‌توانند پیش‌بینی‌کننده‌های گرایش به خیانت زناشویی در افراد باشند.

روش

پژوهش حاضر توصیفی و از نوع روش همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل افراد متأهل استان خوزستان در سال ۱۳۹۶ بود. نمونه این تحقیق مشتمل بر ۲۵۰ نفر (۱۲۵ زن متأهل و ۱۲۵ مرد متأهل) بود که برای انتخاب از روش نمونه‌گیری در دسترس استفاده گردید. برای اجرا داوطلبانه بودن، متأهل بودن و دارای مدرک دیپلم و بالاتر از جمله شرایط الزامی اعضاء نمونه بود. لذا پس از کسب مجوزهای لازم و مشخص شدن اعضای نمونه و کسب رضایت آگاهانه و داوطلبانه در جهت تکمیل پرسشنامه‌های موردنظر، دلایل انتخاب آن‌ها در نمونه، بی‌نام بودن پرسشنامه‌ها و محرمانه ماندن اطلاعات توسط محقق ارائه گردید و در نهایت شرکت‌کنندگان اقدام به تکمیل پرسشنامه‌ها نموده‌اند. از شرکت‌کنندگان خواسته شد، اگر در زمان تکمیل پرسشنامه‌ها با ابهامی مواجه شدند از محقق بخواهند تا توضیح بیشتری ارائه دهد و در خاتمه از همکاری شرکت‌کنندگان تقدیر و تشکر به عمل آمد. در این پژوهش از روش‌های آمار توصیفی، ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیری استفاده گردید. به‌منظور تحلیل داده‌های گردآوری‌شده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۴ استفاده شد.

ابزار پژوهش

(الف) پرسشنامه شخصیتی پنج عاملی نئو^۱: این پرسشنامه توسط کاستا و مک‌کری (۱۹۹۲) تهیه و دارای دو فرم کوتاه (۶۰ سؤالی) و بلند (۲۴۰ سؤالی) است. در این مطالعه از فرم کوتاه ۶۰ سؤالی استفاده شده است که هر عامل توسط ۱۲ سؤال با استفاده از مقیاس لیکرت پنج درجه‌ای (۱) = کاملاً مخالفم تا ۵ = کاملاً موافقم) سنجیده می‌شود. آزمودنی‌ها در هریک از ابعاد روان‌رنجوری (N)، برون‌گرایی (E)، باز بودن (O)، توافق‌پذیری (A) و وجدانی بودن (C) نمره‌ای بدست می‌آورند. این پرسشنامه روی ۲۰۸ نفر از دانشجویان آمریکایی به فاصله سه ماه اجرا گردید که ضرایب اعتبار آن بین ۰/۸۳ تا ۰/۷۵ به دست آمده است. اعتبار درازمدت این پرسشنامه نیز مورد ارزیابی قرار گرفته است. یک مطالعه طولانی ۶ ساله روی مقیاس‌های روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی و باز بودن نسبت به تجربه، ضریب‌های اعتبار ۰/۶۸ تا ۰/۸۳ را در گزارش‌های شخصی و نیز در گزارش‌های زوج‌ها نشان داده است. ضریب اعتبار دو عامل توافق‌پذیری و وجدانی بودن به فاصله دو سال به ترتیب ۰/۷۹ و ۰/۶۳ بوده است (مک‌کری و کاستا، ۱۹۸۳، به نقل از گروسی فرشی، ۱۳۸۰). در هنجاریابی آزمون که توسط گروسی فرشی (۱۳۸۰) روی نمونه‌ای با حجم ۲۰۰۰ نفر از بین دانشجویان دانشگاه‌های تبریز، شیراز و دانشگاه‌های علوم پزشکی این دو شهر صورت گرفت، ضریب همبستگی ۵ بعد اصلی را بین ۰/۵۶ تا ۰/۸۷ گزارش کرده است. جهت بررسی اعتبار محتوایی این آزمون از همبستگی بین دو فرم گزارش شخصی (S) و فرم ارزیابی مشاهده گر (R)، استفاده شد که حداکثر همبستگی به میزان ۰/۶۶ در عامل برون‌گرایی و حداقل آن به میزان ۰/۴۵ در عامل توافق‌پذیری بود (گروسی فرشی، ۱۳۸۰). در پژوهش حاضر برای تعیین پایایی پرسشنامه شخصیتی نئو از روش آلفای کرونباخ استفاده شد که برای هر ۵ مقیاس پرسشنامه شامل روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی، گشودگی، توافق‌پذیری و وجدانی بودن به ترتیب ۰/۷۰، ۰/۷۰، ۰/۵۰، ۰/۶۵ و ۰/۸۰ به دست آمد.

(ب) پرسشنامه شیوه‌های رفتاری^۲: برای سنجش شیوه‌های رفتاری از پرسشنامه ۲۲ گویه‌ای فارمن و وهنر^۳ (۱۹۹۹) استفاده شد. این پرسشنامه میزان موافقت شرکت‌کنندگان با مجموعه‌هایی از حالت‌ها را نشان می‌دهد، درباره این که افراد چه سبک دلبستگی را ممکن است در روابط عاشقانه خود بکار گیرند. هر گویه مربوط به یکی از سبک‌های دلبستگی عاشقانه ایمن، اضطرابی یا اجتنابی است که بر اساس طیف ۷ درجه‌ای لیکرت تنظیم شده است. فارمن، سیمون^۴، شافر^۵ و بوچی^۶ (۲۰۰۲) آلفای کرونباخ سه سبک دلبستگی را ۰/۸۵ گزارش نمودند. در چندین مطالعه رابطه نمرات سبک‌های دلبستگی عاشقانه با چندین مقیاس سنجیده شده‌اند، از جمله با

1. NEO-Personality Inventory-Revised (NEO-PI-R)
2. Behavioral Systems Questionnaire (BSQ)
3. Furman & Wehner
4. Simon, Shaffer, & Bouchey
5. Shaffer
6. Bouchey

مقیاس هازن و شاور، مقیاس دلبستگی بزرگسالان کالینز و رید، و در مطالعه برنان، کلارک و شاور^۱ با مقیاس رابطه بسته (خصوصی)، رابطه معنی‌داری داشتند (فارمن و وهنر، ۲۰۰۱ به نقل از امان الهی و همکاران، ۱۳۹۱). این پرسشنامه توسط امان الهی، اصلانی، تشکر، غواش و نکوئی (۱۳۹۱) تهیه و ترجمه و برای بررسی در اختیار اساتید دانشگاه قرار داده شد و در نهایت از فرم اصلاح‌شده و نهایی آن استفاده شد. در پژوهش امان الهی و همکاران (۱۳۹۱) پایایی این پرسشنامه برای سه سبک دلبستگی ایمن، اضطرابی و اجتنابی به ترتیب ۰/۶۴، ۰/۵۴ و ۰/۷۸ به دست آمد. در پژوهش حاضر نیز پایایی این پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ برای سه سبک دلبستگی ایمن، اضطرابی و اجتنابی به ترتیب ۰/۷۵، ۰/۷۸ و ۰/۷۵ به دست آمد و در نهایت کل پرسشنامه برابر با ۰/۸۰ محاسبه شد که بیانگر ضرایب پایایی قابل قبول پرسشنامه یاد شده است.

ج) پرسشنامه مسائل رابطه‌ای^۲: این پرسشنامه توسط بوکات^۳ (۲۰۰۰؛ به نقل از تشکر، ۱۳۸۹) برای بررسی عقاید پاسخ‌دهندگان درباره انحصاری بودن یا غیرانحصاری بودن رابطه ساخته شد. پاسخ‌دهندگان عقاید، باورها، رفتارها و انتظارات خود را درباره انحصاری بودن یا غیرانحصاری بودن باید بیان کنند. این پرسشنامه شامل ۴۶ سؤال و هر فرد میزان موافقت خود را با هر یک از عبارات بر اساس یک مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای از ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۵ (کاملاً موافقم) بیان می‌کند. بوکات (۲۰۰۰، به نقل از تشکر، ۱۳۸۹) آلفای کرونباخ پرسشنامه را ۰/۸۶ گزارش نموده است. امان الهی و همکاران (۱۳۹۱) این پرسشنامه را تهیه و ترجمه نمودند و برای بررسی آن را در اختیار اساتید دانشگاه قرار داده سپس فرم اصلاح شده و نهایی را مورد استفاده قرار دادند و برای بررسی پایایی این پرسشنامه از روش آلفای کرونباخ و تصنیف استفاده کردند که به ترتیب ۰/۸۵ و ۰/۷۵ به دست آمد. در تحقیق حاضر برای تعیین پایایی پرسشنامه گرایش به خیانت زناشویی از روش آلفای کرونباخ استفاده شد که برای کل پرسشنامه به ترتیب برابر با ۰/۹۲ به دست آمد که بیانگر ضرایب پایایی مطلوب پرسشنامه یاد شده می‌باشد.

یافته‌ها

با استفاده از روش‌های آماری مناسب، داده‌های جمع‌آوری شده مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند. یافته‌های توصیفی این پژوهش شامل شاخص‌های آماری مانند میانگین و انحراف معیار برای کلیه متغیرهای مورد مطالعه در این پژوهش در جدول (۱) و همچنین ۱۴/۸ درصد شرکت‌کنندگان در گروه سنی ۲۱ تا ۳۰ سال، ۴۷/۲ درصد در گروه سنی ۳۱ تا ۴۰ سال، ۲۸/۸ درصد در گروه سنی ۴۱ تا ۵۰ سال، ۹/۲ درصد در گروه سنی ۵۱ تا ۶۰ سال قرار داشتند. یافته مربوط به روابط ساده و چندگانه در جدول شماره (۲) و (۳) ارائه شده است. همچنین قبل از انجام هر یک از طرح‌های همبستگی، برخی از

1. Brennan, Clark, & Shavers
2. Relationship Issues Scale (RIS)
3. Boekaerts

مفروضه‌ها مانند رابطه خطی و بهنجار بودن توزیع داده‌ها از طریق ترسیم نمودارهای پراکندگی بررسی و تأیید شده است. جدول ۱ میانگین، انحراف معیار، حداقل و حداکثر نمره متغیرهای مورد مطالعه در این پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۱- میانگین و انحراف معیار، کمترین و بیشترین نمره آزمودنی‌ها در متغیرهای تحقیق

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	کمترین نمره	بیشترین نمره
ویژگی شخصیتی روان‌رنجوری	۱۸/۹۱	۶/۸۶	۱۶	۶۰
ویژگی شخصیتی برون‌گرایی	۲۹/۲۰	۶/۰۶	۲۷	۵۶
ویژگی شخصیتی گشودگی	۲۶/۰۳	۴/۷۴	۲۴	۵۳
ویژگی شخصیتی توافق‌پذیری	۳۱/۱۸	۵/۲۰	۲۸	۵۷
ویژگی شخصیتی وجدانی بودن	۳۵/۴۲	۶/۷۱	۲۸	۵۹
سبک دل‌بستگی ایمن	۳۱/۴۸	۶/۹۹	۵	۳۵
سبک دل‌بستگی اضطرابی	۲۴/۳۵	۹/۴۲	۷	۴۹
سبک دل‌بستگی اجتنابی	۲۳/۳۷	۸/۵۸	۱۰	۷۰
گرایش به خیانت زناشویی	۱۶/۱۴	۱۵/۳۹	۱۱۸	۲۲۵

همان‌طوری که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، در متغیر ویژگی شخصیتی روان‌رنجوری، میانگین و انحراف معیار به ترتیب ۱۸/۹۱ و ۶/۸۶، در متغیر ویژگی شخصیتی برون‌گرایی ۲۹/۲۰ و ۶/۰۶ در متغیر ویژگی شخصیتی گشودگی ۲۶/۰۳ و ۴/۷۴، در متغیر ویژگی شخصیتی توافق‌پذیری ۳۱/۱۸ و ۵/۲۰، در متغیر ویژگی شخصیتی وجدانی بودن ۳۵/۴۲ و ۶/۷۱، در متغیر سبک دل‌بستگی ایمن، ۳۱/۴۸ و ۶/۹۹، در متغیر سبک دل‌بستگی اضطرابی ۲۴/۳۵ و ۹/۴۲، در متغیر سبک دل‌بستگی اجتنابی ۲۳/۳۷ و ۸/۵۸ و در متغیر گرایش به خیانت زناشویی میانگین و انحراف معیار به ترتیب ۱۶/۱۴ و ۱۵/۳۹ بدست آمد.

جدول ۲ ضرایب همبستگی ساده بین ویژگی‌های شخصیتی و گرایش به خیانت زناشویی شهروندان متأهل را نشان می‌دهد.

جدول ۲- ضرایب همبستگی ساده بین ویژگی‌های شخصیتی و گرایش به خیانت زناشویی

شهروندان متأهل

متغیر ملاک	متغیر پیش‌بین	ضریب همبستگی (r)	سطح معنی‌داری (p)
گرایش به خیانت زناشویی	ویژگی شخصیتی روان‌رنجوری	۰/۳۵	۰/۰۰۰۱
	ویژگی شخصیتی برون‌گرایی	-۰/۲۶	۰/۰۰۰۱
	ویژگی شخصیتی گشودگی	-۰/۰۶	۰/۲۹۰
	ویژگی شخصیتی توافق‌پذیری	-۰/۳۶	۰/۰۰۰۱
	ویژگی شخصیتی وجدانی بودن	-۰/۴۳	۰/۰۰۰۱

همان‌طور که جدول ۲ نشان می‌دهد، بین ویژگی شخصیتی برون‌گرایی ($r = -0.26$)، توافق‌پذیری ($r = -0.36$) و وجدانی بودن ($r = -0.43$) با گرایش به خیانت زناشویی افراد متأهل رابطه منفی معنی‌دار و صفت روان‌رنجوری ($r = 0.35$) با گرایش به خیانت رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد و بین ویژگی شخصیتی گشودگی ($r = -0.06$) با گرایش به خیانت رابطه معنی‌دار نگردید. بر این اساس ویژگی برون‌گرایی، توافق‌پذیری و وجدانی بودن موجب کاهش و روان‌رنجوری سبب افزایش گرایش به خیانت می‌گردد.

جدول ۳ ضرایب همبستگی ساده بین سبک‌های دلبستگی و گرایش به خیانت زناشویی افراد متأهل را نشان می‌دهد.

جدول ۳- ضرایب همبستگی ساده بین سبک‌های دلبستگی و گرایش به خیانت زناشویی افراد متأهل

متغیر ملاک	متغیر پیش‌بین	ضریب همبستگی (r)	سطح معنی‌داری (p)
	سبک دلبستگی ایمن	-0.21	0.001
گرایش به خیانت زناشویی	سبک دلبستگی اضطرابی	0.29	0.001
	سبک دلبستگی اجتنابی	0.22	0.001

همان‌طور که جدول ۳ نشان می‌دهد، بین سبک دلبستگی ایمن ($r = -0.21$) با گرایش به خیانت زناشویی شهروندان متأهل رابطه منفی معنی‌داری وجود دارد همچنین بین سبک دلبستگی اضطرابی ($r = 0.29$) با گرایش به خیانت زناشویی شهروندان متأهل رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد. بین سبک دلبستگی اجتنابی ($r = 0.22$) با گرایش به خیانت زناشویی شهروندان متأهل رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد. بر این اساس کاهش میزان سبک دلبستگی ایمن و افزایش میزان سبک دلبستگی اضطرابی و اجتنابی افراد متأهل با افزایش گرایش به خیانت زناشویی آنان همراه شده است.

جدول ۴ ضرایب همبستگی چندگانه متغیرهای پیش‌بین با گرایش به خیانت زناشویی افراد متأهل با روش ورود همزمان و مرحله‌ای را نشان می‌دهد.

جدول ۴- ضرایب همبستگی چندگانه متغیرهای پیش‌بین (ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های دلبستگی) با گرایش به خیانت زناشویی افراد متأهل با روش ورود همزمان و مرحله‌ای

روش	متغیرهای پیش‌بین	R	R2	F	p	β	T	P
ورود	ویژگی روان‌رنجوری	۰/۵۴	۰/۳۹	۱۲/۷۰	۰/۰۰۰۱	۰/۱۸	۲/۶۲	۰/۰۰۹
	ویژگی برون‌گرایی					۰/۰۱	۰/۲۳۷	۰/۸۲۱
	ویژگی کشودگی					۰/۰۶	۱/۰۹	۰/۳۷۵
	ویژگی توافق‌پذیری					-۰/۰۷	-۱/۰۸	۰/۲۸۱
	ویژگی وجدانی بودن					-۰/۳۱	-۴/۵۸	۰/۰۰۰۱
	سبک دلبستگی ایمن					-۰/۱۵	-۲/۶۳	۰/۰۰۹
	سبک دلبستگی اضطرابی					۰/۱۵	۱/۹۷	۰/۰۴۹
	سبک دلبستگی اجتنابی					۰/۰۱	۰/۰۹۷	۰/۹۲۳
	ویژگی وجدانی بودن					-۰/۴۳	-۷/۵۴	۰/۰۰۰۱
	سبک دلبستگی اضطرابی					-۰/۴۰	-۷/۱۹	۰/۰۰۰۱
مرحله‌ای	ویژگی روان‌رنجوری	۰/۵۲	۰/۲۷	۳۰/۱۴	۰/۰۰۰۱	۰/۱۸	۳/۲۰	۰/۰۰۲
	ویژگی برون‌گرایی					۰/۲۴	۴/۲۰	۰/۰۰۰۱
	ویژگی کشودگی					-۰/۳۵	-۶/۰۸	۰/۰۰۰۱
	ویژگی توافق‌پذیری					۰/۱۷	۲/۹۱	۰/۰۰۴
	ویژگی وجدانی بودن					-۰/۳۱	-۵/۳۸	۰/۰۰۰۱
	سبک دلبستگی ایمن					۰/۱۷	۲/۹۱	۰/۰۰۴
	سبک دلبستگی اضطرابی					۰/۲۰	۳/۳۷	۰/۰۰۱
	سبک دلبستگی اجتنابی					-۰/۱۵	-۲/۶۷	۰/۰۰۸

همان‌طور که جدول ۴ نشان می‌دهد، رگرسیون پیش‌بینی گرایش به خیانت زناشویی افراد متأهل با توجه به ورود همزمان متغیرهای ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های دلبستگی معنی‌دار و مقدار R^2 نشان می‌دهد؛ ۲۹ درصد از واریانس گرایش به خیانت زناشویی شهروندان توسط متغیرهای یاد شده تبیین می‌شود. همچنین در بررسی مرحله‌ای متغیرها ویژگی وجدانی بودن با ضریب منفی بتای ۰/۱۸ به‌تنهایی توانسته ۱۸ درصد از واریانس گرایش به خیانت را تبیین نماید و با اضافه شدن مرحله‌ای متغیرهای سبک دلبستگی اضطرابی با ضریب مثبت بتای ۰/۱۵ و متغیر ویژگی روان‌رنجوری بودن با ضریب مثبت بتای ۰/۳۱ و متغیر سبک دلبستگی ایمن با ضریب منفی بتای ۰/۱۵ به‌ترتیب ۲۴ درصد، ۲۷ درصد و ۲۹ درصد موجب رشد واریانس گرایش به خیانت شده‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری

در بررسی فرضیات ذیل:

- ۱- بین ویژگی‌های شخصیتی روان‌رنجورخوبی، برون‌گرایی، پذیرش، توافق‌پذیری و وظیفه‌شناسی با گرایش به خیانت در افراد متأهل رابطه وجود دارد.

۲- بین سبک‌های دلبستگی ایمن، اضطرابی و اجتنابی با گرایش به خیانت در افراد متأهل رابطه وجود دارد.

۳- ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های دلبستگی می‌توانند پیش‌بینی کننده‌های گرایش به خیانت زناشویی در افراد متأهل باشند.

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که در افراد متأهل رابطه مثبت بین روان‌رنجوری و رابطه منفی بین برون‌گرایی، وجدانی بودن و توافق‌پذیری در گرایش به خیانت وجود دارد. به عبارت دیگر ویژگی شخصیت روان‌رنجور به علت کمرویی، اضطراب و آسیب‌پذیر بودن در تعاملات زمینه را برای گرایش خیانت محتمل‌تر و ویژگی‌های برون‌گرایی، توافق‌پذیری و وجدانی بودن موجب کاهش گرایش به خیانت می‌گردد. در تبیین نتایج می‌توان گفت که از عمده دلایل خیانت‌های زناشویی، ویژگی‌های شخصیتی زوجین است. ویژگی‌های شخصیتی صفات پایداری هستند که در طول زندگی زوجین از یک طرف می‌توانند، زمینه‌ساز رضایت و سازگاری زناشویی و از سوی دیگر می‌توانند، زمینه‌ساز عوامل خطر ساز در ثبات ازدواج شوند. افرادی که ویژگی‌های شخصیتی نظیر برون‌گرایی، توافق‌پذیری و وجدانی بودن دارند، در برابر مشکلات ازدواج سازگاری بیشتری از خود نشان می‌دهند و از راهبردهای کارآمدی برای حل تعارضات استفاده می‌کنند. این افراد در برابر آسیب رساندن به دیگران حساس هستند و تلاش می‌کنند، صمیمیت و نزدیکی را در روابط خود حفظ کنند. همین امر عامل بازدارنده‌ای در برابر گرایش به روابط خارج از ازدواج محسوب می‌شود و این افراد با احتمال بیشتری سعی در حفظ روابط صمیمانه با همسر دارند. یافته‌های حاصل از این پژوهش با یافته‌های پژوهش‌های یدری‌پور و امان‌اللهی (۱۳۹۵)، لالاز و ویگل (۲۰۱۱)، مارک و همکاران (۲۰۱۱) و دایکسترا و بارلدز (۲۰۰۸) همخوانی دارد.

همچنین یافته‌ها نشان داد، رابطه منفی دلبستگی ایمن و رابطه مثبت دلبستگی ناایمن (اضطرابی و اجتنابی) با گرایش به خیانت معنی‌دار است به بیانی سبک دلبستگی اضطرابی به علت عدم اطمینان از روابط پایدار و سبک دلبستگی اجتنابی به دلیل عدم تعهد به روابط، زمینه برای گرایش به خیانت مساعدتر است. در نتیجه کاهش میزان سبک دلبستگی ایمن و افزایش میزان سبک دلبستگی اضطرابی و اجتنابی افراد متأهل با افزایش گرایش به خیانت زناشویی آنان همراه شده است. در تبیین ویژگی‌های افراد متعلق به سبک‌های مختلف دلبستگی و تأثیر آن در روابط صمیمانه با دیگران از جمله ازدواج و رابطه با همسر مؤید آن است که دو شاخص احساس آسودگی امنیت در روابط و فقدان ترس از طرد شدن نشان‌دهنده دلبستگی ایمن هستند. در نتیجه انتظار می‌رود، افرادی که تجربه‌ی طرد یا فقدان در روابط اولیه خود دارند در شکل‌گیری روابط صمیمانه‌ی دوران بزرگسالی نیز با مشکل مواجه شوند. چنین افرادی تمایل به وابستگی بیش از حد و کنترل در رابطه دارند و یا تلاش می‌کنند تا از شکل‌گیری روابط نزدیک، صمیمانه و متعهدانه اجتناب کنند. ماحصل چنین روابط ناپایداری ممکن است در طول زمان به صورت نقض پیمان زناشویی و گرایش به ایجاد روابط خارج از ازدواج خود را نشان دهد. این در حالی است که سبک دلبستگی ایمن با ایجاد فضایی امن برای زوجین و ارضای

به موقع و بهینه‌ی نیازهای طرفین، همسر را شریک بلامنازع زندگی می‌داند و به‌عنوان عاملی برای جلوگیری از ایجاد روابط خارج از ازدواج و گرایش به خیانت عمل می‌کند. یافته‌های حاصل از این پژوهش با یافته‌های پژوهش‌های هادی و همکاران (۱۳۹۵)، رضوانی‌زاده و اسلانی کتولی (۱۳۹۵)، و رضایی (۱۳۹۰)، جنیفیو (۲۰۰۹)، پال و همکاران (۲۰۰۰) همخوانی دارد.

در بررسی نتایج روابط چندگانه ضرایب مثبت بتا نشان‌دهنده رابطه مثبت بین متغیرهای پیش‌بین و ملاک است و ضرایب منفی بتا حکایت از رابطه منفی دارد. پیش‌بینی گرایش به خیانت زناشویی افراد متأهل با توجه به ورود همزمان متغیرهای ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های دلبستگی معنی‌دار بود. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون مرحله‌ای نیز نشان داده است که متغیرهای ویژگی وجدانی بودن، سبک دلبستگی اضطرابی، ویژگی روان‌رنجوری و سبک دلبستگی ایمن به‌ترتیب پیش‌بینی‌کننده‌های خوبی برای گرایش به خیانت زناشویی می‌باشند. در تبیین روابط فوق می‌توان بیان کرد، با بررسی میزان ویژگی شخصیتی وجدانی بودن که شامل صفات کفایت، نظم، وظیفه‌شناسی، خویشتنداری، متانت و تعمق بوده؛ سبک دلبستگی ایمن که حاصل الگوی ذهنی مثبت نسبت به خود و دیگران است و سبک دلبستگی اضطرابی با ویژگی تردید و عدم رضایت از خود و ویژگی شخصیتی روان‌رنجوری با صفات احساس خصومت، خشم، کم‌رویی، تکانشوری، آسیب‌پذیری در هر فردی می‌توان به پیش‌بینی احتمال گرایش به خیانت در افراد پرداخت.

اجرای این گونه پژوهش‌ها با محدودیت‌ها و موانعی روبروست از جمله علل این که موضوع و متغیرهای مورد بررسی در رابطه با مسائل خصوصی آزمون شوندگان بوده لذا در همکاری اکراه داشتند و همچنین انتخاب نمونه از جامعه آماری استان خوزستان به لحاظ وجود فرهنگ‌های مختلف و برخی تعصبات حاکم بر اقوام مانع همکاری و خود افشایی واقعی می‌گردید و در پژوهش‌های آتی پیشنهاد می‌شود، نقش جنسیت به‌طور خاص در نمونه‌ها، علل گرایش افراد دارای رضایت زناشویی بالا به روابط خارج از ازدواج و مقایسه‌ای بین علل گرایش افراد به روابط خارج از ازدواج در بین طبقات مختلف اجتماعی مورد مطالعه قرار گیرد.

در پایان نیز پیشنهاد می‌گردد، اطلاع‌رسانی مناسب و افزایش آگاهی عموم مردم از علل و شرایط بروز آسیب‌های اجتماعی، روانی، ... و خیانت می‌توانند، نقش بسیار مهم در پیشگیری از این پدیده ضداجتماعی در جامعه ایفاء نمایند. لذا مشاوره‌های قبل از ازدواج، مشاوره‌های تربیتی فرزندان و خدمات مداخله‌ای مناسب می‌تواند از بروز بسیاری از مشکلات حاصل از خیانت پیشگیری نموده و این آسیب را کاهش دهد. بنابراین شایسته است همه نهادها و مسئولین ذیربط به امر پیشگیری به این پدیده آسیب‌زای اجتماعی نگاه ویژه داشته باشند.

منابع

- امان‌الهی، عباس؛ اصلانی، خالد؛ تشکر، هاجر؛ غوابش، سعادت؛ و نکوئی، سمیه. (۱۳۹۱). بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی عاشقانه و عشق با رضایت زناشویی. *مجله مطالعات زنان دانشگاه الزهراء*، ۱۲(۳)، ۸۶-۶۷.
- تشکر، هاجر. (۱۳۸۹). *بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی عاشقانه و سبک‌هایی دوست داشتن با گرایش به روابط خارج از ازدواج*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز.
- حیدری پور، شهرزاد و امان‌الهی، عباس. (۱۳۹۵). *ویژگی‌های شخصیتی و انگیزه‌های خیانت با گرایش به خیانت در بررسی رابطه بین زنان متأهل شهر اهواز*. چهارمین همایش ملی مشاوره و سلامت روان. دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز، اهواز.
- رضایی، مرجان. (۱۳۹۰). *بررسی رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و سبک دلبستگی با تمایل به روابط فرا زناشویی*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس، تهران.
- رضوانی‌زاده، اکرم و اصلانی کتولی، انسبیه. (۱۳۹۵). *پیش‌بینی روابط فرا زناشویی از روی سبک‌های دلبستگی، عزت نفس و میزان خودشیفتگی در بین دانشجویان متأهل*. *پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری*، ۱(۲)، ۴۵-۳۶.
- رفیعی، سحر؛ حاتمی، ابولفضل؛ و فروغی، علی‌اکبر. (۱۳۹۰). *رابطه بین طرح واردهای ناسازگار اولیه و سبک دلبستگی در زنان دارای سابقه خیانت زناشویی*. *فصلنامه جامعه‌شناسی زنان*، ۲(۱)، ۴۳-۵۹.
- کلهر، سمیرا و صادقی، سهیلا. (۱۳۸۶). *ابعاد شکاف جنسیتی و میزان تحقق کاهش آن در برنامه سوم*. *مجله پژوهش زنان*، ۵، ۱۴۲-۱۱۵.
- گروسی فرشی، میرتقی. (۱۳۸۰). *رویکردهای نوین در ارزیابی شخصیت (کاربرد تحلیل عاملی در مطالعات شخصیت)*. تبریز: نشر جامعه پژوه.
- شایگان، فریبا، معتمدی، صدیقه. (۱۳۹۳). *بررسی تأثیر عوامل اجتماعی در بزهکاری زنان (مقایسه ی زنان بزهکار با زنان غیربزهکار تحت پوشش بهزیستی رباط کریم)*. *فصلنامه علمی-پژوهشی مطالعات راهبردی زنان (کتاب زنان سابق)*، ۱۶(۶۳)، ۱۶۳-۱۹۸.
- هادی، سعیده؛ اسکندری، حسین؛ سهرابی، فرامرز؛ معتمدی، عبدالله و فرخی، نورعلی. (۱۳۹۵). *دل ساختاری پیش‌بینی تعهد زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی و متغیرهای میانجی خودکنترلی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه (در افراد دارای روابط فرا زناشویی عاطفی)*. *نشریه فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی*، ۷(۲۸)، ۶۰-۳۳.
- Adler, M. C., Yorgason, J. B., Sandberg, J. G., & Davis, S. (2018). Perceptions of parents' marriage predicting marital satisfaction: The moderating role of attachment behaviors. *Journal of Couple & Relationship Therapy*, 17(2), 146-164.

- Atkins, D. C. (2003) . *Infidelity and marital therapy: Initial findings from a randomized clinical trial*. Ph.D. Thesis, University of Washington, Seattle .
- Banse, R. (2004). Adult attachment and marital satisfaction: Evidence for dyadic configuration effects. *Journal of Social and Personal Relationships*, 21(2), 273-282.
- Barta, W. D. , & Kiene, S. M. (2005). Motivations for infidelity in heterosexual dating couples: The roles of gender, personality differences, and sociosexual orientation. *Journal of Social and Personal Relationships*, 22(3), 339-360.
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss . Vol. I: Attachment*. London: Penguin.
- Brown, T. C. (2018). *Negative parental attachments as a contributing factor in the development of the other woman and their attitudes about infidelity . A Ph.D. dissertation in Professional Psychology, Chicago University .*
- Buss, D. M. (2018). Sexual and emotional infidelity: Evolved gender differences in jealousy prove robust and replicable. *Perspectives on Psychological Science*, 13(2), 155-160.
- Dijkstra, P. , & Barelds, D. P. H. (2008). Self and partner personality and responses to relationship threats . *Journal of Research in Personality*, 42(6), 1500-1511.
- Fincham, F. D. , & May, R. W. (2017). Infidelity in romantic relationships . *Current Opinion in Psychology*, 13, 70-74.
- Furman, W., & Wehner, E. A. (1999) . *The behavioral systems questionnaire-revised* . Colorado: University of Denver.
- Furman, W. , Simon, V., Shaffer, L., & Bouchey, H. A. (2002). Adolescents working models and styles for relationships with parents, friends, and romantic partners . *Child Development*, 73(1), 241-255.
- Harris, C. (2018). *Characteristics of emotional and physical marital infidelity that predict divorce . A Ph.D. dissertation in family psychology, Alliant International University .*
- Hazan, C. , & Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(3), 511-524.
- Jeanfreau, M. M. (2009). *A qualitative study investigating the decision-making process of women's participation in marital infidelity* . Ph.D. Thesis of Family Studies and Human Services, Kansas State University , Manhattan.
- Johnson, S. , & Lebow, J. (2000). The 'coming of age' of couple therapy: A decade review. *Journal of Marital and Family Therapy*, 26, 23-38.
- Laumann, E. O., Gagnon, J. H., Michael, R. T., & Michaels, S. (1994). *The social organization of sexuality* . Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Lalasz, C. B. , & Weigel, D. J. (2011). Understanding the relationship between gender and extradiadic relations: the mediating role of sensation seeking for intentions to engage in sexual infidelity . *Personality and Individual Differences*, 50(7), 1079-1083.

- Mark, P. K., Janssen, E., & Milhausen, R. (2011) . Infidelity in heterosexual couples: Demographic, Interpersonal and Personality - Related Predictors of extra dyadic sex. *Archives of Sexual Behavior*, 40(5), 971-82.
- Mark, P. K. , Janssen, E., & Milhausen , R. (2011). Infidelity in heterosexual couples: Demographic, Interpersonal and Personality - Related Predictors of extra dyadic sex. *Archives of Sexual Behavior*, 40(5), 971 -82.
- Matthews , M., Deary , I. J., & Whiteman, M. C. (2003). *Personality traits* (3rd ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
- Munsch, C. L. (2018). Correction: “Her support, his support: Money, masculinity, and marital infidelity. *American Sociological Review*, 80(3), 469–95.
- Orzeck, T. & Lung, E. (2005) . Big-Five personality differences of cheaters and non-cheaters. *Current Psychology*, 24(4), 274-286.
- Okoye, C. A. F. , Obi-Nwosu, H., & Nwafor, C. E. (2018). Influence of infidelity and socio-economic status on domestic violence. *Social Science Research*, 4, 1-13.
- Paul, E. L. , McManus , B., & Hayes, A. (2000). Hook-ups: Characteristics and correlates of college students’ spontaneous and anonymous sexual experiences. *Journal of Sex Research*, 37(1), 76-88.
- Previti, D. , & Amato, P. R. (2004). Is infidelity a cause or a consequence of poor marital quality?. *Journal of Social and Personal Relationships*, 21(2), 217-230.
- Wright, R. (1994). *The moral animal*. New York: Vintage Books.